

NU - scepticismului, DA – încrederii în forțele proprii!

EDITORIAL de Victor COBĂȘNEANU, membru al Rețelei "Reporter European"

Tema integrării Republicii Moldova în Uniunea Europeană frământă mințile tuturor, de la președinte până la ultimul cioban. Exemplul României este, fără îndoială, molipsitor, chiar dacă oamenii au scopuri diferite când vorbesc de aderare – de la cele mercantile (de ce n-am merge și noi doar cu buletinul în UE, pentru a ne găsi un loc de muncă?) sau de conjunctură (ieri opream tancurile NATO în drumul lor spre Moscova, iar astăzi, dacă ne-o cere situația, suntem cei mai dârzi europeni) până la indemnul venit din inimă și din firea noastră de europeni nu numai „geografici”, dar și ca mentalitate, cultură și tradiție.

Nume: Victor Cobășneanu
Publicația: "Observatorul de Nord"
Localitatea: Soroca
Funcția: redactor-șef
Anul nașterii: 9 decembrie 1960
Telefon: (+373 230) 24073

"și dacă țărani au înțeleles (indiferent de scopul râvnit) că viitorul este în UE, ce să mai zicem de ceilalți?"

Puteam noi, „Observatorul de Nord”, oare, în asemenea condiții, să nu fim în rând cu lumea? Bineînțeles, că nu. De aceea am și inaugurat o rubrică specială, care are menirea să informeze publicul larg despre tot ce înseamnă UE, să stârpească din rădăcina ceea ce se numește scepticism și neîncredere în forțele proprii or, până la urmă, pentru aderare la UE nu este îndeajuns doar voința politică – mai este nevoie și de votul meu și al Dumneavoastră.

Vorbeam de scepticism. Acest flagel (cu nu pot să numesc scepticismul virtute) ne poate face mult rău, ba chiar ne poate tăia creanga de sub picioare. Am avut onoarea să particip la un seminar la tema perspectivelor de aderare a RM, desfășurat la Chișinău, și am constatat cu stupefacție că foarte mulți din cei prezenți, inclusiv persoane din structurile de stat, vorbesc despre aderare ca despre un vis roz, greu sau chiar imposibil de realizat. Adică, noi am decis să construim o casă, s-o amenajăm în cel mai contemporan stil, dar nu suntem convinși că vom locui în ea sau că ea se va dărâma la prima adiere de vânt. Mai face să cheltuim bani și nervi, dacă suntem neîncredători în ceea ce facem? De ce să dăm o pâine de mâncat celor care consideră UE o sperietoare?

...Săptămâna trecută au intrat la redacție câteva persoane din satul Căinari Vechi și m-au învinuit că rubrica „În varietate concordia” nu reflectă „tot ce trebuie”. Credeam că sătenii sunt împotriva aderării și că voi asculta multe despre cât de bine a fost înainte și ce nevoie ne așteaptă în viitor, dar n-am avut dreptate. „Vă rugăm să scrieți cu litere mari că satul Căinari Vechi vrea în UE!”, mi-au zis sătenii. Și dacă țărani au înțeleles (indiferent de scopul râvnit) că viitorul este în UE, ce să mai zicem de ceilalți?

Studii:

1986: Universitatea de Stat "Ion Creangă" din Chișinău;
1979: Colegiul de medicină din Orhei;

Activitate profesională:

1998 – prezent: „Observatorul de Nord”, redactor-șef;
1995 - 1997: "Nezavisimaya Moldova", reporter special;
1995 - 1996: Agenția de știri „Moldpres”, reporter;
1988 - 1995: „Realitatea”, șef de secție

Distincții:

Laureat al premiului internațional "Cupa de aur pentru bussines prestigios", decernat de ziarul "Actualidad", Spania

“Reporterii europeni” au discutat despre implementarea PAUEM

La 23 martie a.c., Asociația Presei Independente (API) a organizat prima ședință a Rețelei de jurnaliști „Reporter European” la tema “Implementarea Planului de Acțiuni Uniunea Europeană - Republica Moldova, domeniul “Instituții democratice”. La ședința rețelei au fost invitați să participe Aureliu Ciocoi, directorul Direcției Consiliul Europei și Drepturile Omului, Departamentul Cooperare Multilaterală, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene și Ion Marandici, politolog, expert independent în problematica europeană. Mai jos vă prezentăm cele mai „tari” declarații ale experților invitați.

Aureliu Ciocoi despre....

Monitorizarea Republicii Moldova

Sunt discutabile principiile de monitorizare a Republicii Moldova din partea Consiliului European. La momentul aderării Republicii Moldova la Consiliul European în 1995, angajamentele la care a subscris țara noastră au fost reflectate în avizul 188 (1995) al Adunării Parlamentare a Consiliului European. Șirul angajamentelor la care a subscris țara noastră se rezumă la două pagini de tipar care, din păcate, sunt un obiect de discuție cu Consiliul European. Pe parcursul acestor ani au apărut noi și noi elemente de monitorizare. Nu este simplu să reușim să ieșim de sub incidența de monitorizare. Nu este un secret că UE cunoaște foarte bine eforturile Republicii Moldova în democratizarea societății și respectiv Bruxelles-ul este imediat pus la curent de către Consiliul European despre ajunsurile sau neajunsurile înregistrate de Moldova la compartimentul funcționarea instituțiilor democratice. Dacă obiectivul major al țării noastre este integrarea europeană și realizarea completă a Planului de Acțiuni Uniunea Europeană – Republica Moldova (PAUEM), atunci evident trebuie să depunem eforturi pe ultima sută de metri pentru a ne conforma recomandărilor Consiliului European și a ieși de sub incidența exercițiului de monitorizare. Atâta timp cât o țară este supusă exercițiului de monitorizare este problematică lansarea calitativă a dialogului cu Bruxelles-ul. Și aceasta

este o problemă foarte mare pentru noi, atât la nivelul Executivului, cât și la nivelul Legislativului.

Expertizarea legilor

A fost adoptat planul calendaristic al Parlamentului privind realizarea angajamentelor asumate de Republica Moldova față de Consiliul European. Acest plan calendaristic prevede acțiuni legislative în vederea ratificării și reușirii efectuării amendamentelor legislative și adoptării noilor legi care decurg din angajamentele asumate de țara noastră față de Consiliul European și implicit angajamente care figurează în PAUEM.

Mă refer în primul rând la consolidarea democrației locale, reforma sistemului judiciar, inclusiv a Procuraturii, Consiliului Superior al Magistraturii etc. În linii mari, planul calendaristic este realizat în proporție de 80 la sută. Mai rămân unele acțiuni care sunt în proces de definitivare sau proiecte de legi care au fost aprobate în prima lectură și actualmente se află la expertizarea la Consiliul European.

Tot un pas semnificativ înainte a fost și acordul încheiat între președintele Parlamentului Marian Lupu cu secretarul Consiliului European Terry Devis. Întotdeauna Consiliul European și Comisia Europeană aveau multe semne de întrebare vis-a-vis de coresponderea actelor legislative ale țării noastre la standardele europene. Respectiv în timpul vizitei lui Marian Lupu la Consiliul European în toamna 2005 s-a convenit ca Parlamentul Republicii Moldova

Aureliu Ciocoi

imediat ce aprobă unele legi în prima lectură să le expedieze la expertizare la Consiliul Europei. Așa s-a procedat cu toate proiectele de legi prevăzute în planul calendaristic al Parlamentului. La ora actuală la Consiliul Europei se află o serie de legi, cum ar proiectul de lege privind partidele politice. Practic, Parlamentul își respectă angajamentele luate.

Ce se întâmplă cu legile adoptate în lectura a doua

Vă dați bine seama că un stat democratic funcționează doar atunci când are un cadru legal foarte bine definit și normele democratice sunt consfințite foarte concret în prevederile legale. Bineînțeles, mai nou, Consiliul Europei are unele semne de întrebare vis-a-vis de forma sau modalitatea în care au fost adoptate prevederile în a doua lectură. Tot mai mult se insistă pe faptul că Moldova să prezinte la Consiliul Europei, și mai nou la Comisia Europeană, legea adoptată în versiunea finală. De ce? Pentru a verifica încă odată dacă recomandările formulate de experții europeni la proiectul de lege adoptat în prima lectură se regăsesc în varianta finală a legii. Acesta este un subiect care urmează a fi discutat cu autoritățile naționale.

Insuficiența de personal

Eu văd cât de chinuitor este pentru colegii mei de la Departamentul Integrare Europeană să convingă anumite autorități publice centrale să întreprindă acțiunile care decurg din PAUEM. Vă dați seama că ministerul, în calitate de coordonator al implementării Planului la nivelul Guvernului, este obligat să atragă atenția Ministerului Justiției sau Ministerului Agriculturii și deseori se întâmplă că din insuficiență de capacitate administrativă sau din insuficiență de personal este foarte dificil de a promova realizarea unor obiective. Bunăoară, personal m-am confruntat și continuu să mă confrunt în polemici cu Ministerul Justiției vis-a-vis de necesitatea implementării unor acțiuni. Instituțiile administrației publice centrale se confruntă cu o insuficiență de personal, fapt care evident periclitează calitatea implementării obiectivelor PAUEM. Executivul deja poartă discuții în vederea examinării posibilității măririi personalului unor ministere care sunt mai mult implicate în procesul

de integrare europeană.

De exemplu, prin reforma administrației publice locale din 2005, instituțiile centrale au fost obligate să reducă drastic, dramatic așa zice, din personalul scriptic al instituției. În majoritatea ministerelor s-a tăiat pe viu. Uneori 30-40 la sută din personal au fost nevoiți să primească primele de concediere. Ce s-a întâmplat? Înainte în fiecare minister exista direcția de relații externe și mai nou integrare europeană. După reducerea de personal în direcțiile respective au rămas 1, maxim 2-3 colaboratori. Or, în procesul de integrare europeană, MAEIE are nevoie ca peștele de apă de colegii în direcțiile respective. Deseori se întâmplă că colegii mei încearcă să promoveze niște inițiative, dar responsabilii de acolo zic că sunt supraîncărcați și fizic nu reușesc să facă față cerințelor noastre.

Reforma judiciară

O componentă problematică este reforma judiciară. Nu vreau să recurg la osanale, deși funcția mă obligă. S-a întreprins mult în acest sens. Oricum, R. Moldova a avansat considerabil în promovarea reformelor în sistemul judiciar, dar totodată există foarte mult de făcut. Unul din succesele esențiale reprezentată adoptarea în vara anului trecut a unui bloc de acte legislative care au condus la reforma Consiliului Superior al Magistraturii, combaterea corupției etc. Cel mai esențial în acest sens este că în sfârșit s-a reușit crearea Institutului Național al Justiției. Să sperăm că de la 1 septembrie 2007 să înceapă primul an de studiu.

Administrația publică locală

MAEIE insistă în dialogul său cu Strasbourg-ul și Bruxelles-ul asupra obținerii resurselor suplimentare pentru consolidarea democrației locale. Experții europeni zic că Republica Moldova este "excesiv de divizată". Să sperăm că formularea de excesiv de divizată va intra eventual în una din recomandările Consiliului Europei pentru Republica Moldova. În iunie a.c., la sesiunea din vară a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei se așteaptă examinarea raportul privind funcționarea instituțiilor democratice în Republica Moldova. Dacă în recomandarea pentru țara noastră va fi inclusă formularea „recomandăm examinarea excesivității divizării administrativ-teritoriale a țării”, atunci vă asigur că autoritățile vor depune eforturi în acest sens.

Perspectiva relațiilor cu UE

Obiectivul nostru principal, imediat după încheierea valabilității PAUEM, este să trecem la o etapă calitativ nouă a dialogului cu Bruxelles-ul. Varianta ideală ar fi semnarea unui acord de asociere cu UE. Bineînțeles va fi foarte dificil să convingem Bruxelles-ul să meargă în întâmpinarea noastră ca țară asociată la UE. Dar vorba aia, încercarea vină n-are. Nimeni nu ne va pedepsi dacă vom încerca și nu vom reuși. Deocamdată avem semnale încurajatoare de la Bruxelles în sensul acesta. De fapt, problema e la noi acasă, trebuie să ne facem temele. Dacă vom avea nota 10 pe linie, atunci va fi mult mai ușor să negociem un nou statut calitativ cu Bruxelles-ul. MAEIE nu poate garanta notele maxime la toate capitolele. Noi suntem doar o instituție care coordonează acest proces or, responsabilitatea sută la sută este ascunsă în birourile miniștrilor de la ramurile respective.

“Instituțiile administrației publice centrale se confruntă cu o insuficiență de personal, fapt care evident periclitează calitatea implementării obiectivelor PAUEM. Executivul deja poartă discuții în vederea examinării posibilității măririi personalului unor ministere care sunt mai mult implicate în procesul de integrare europeană.”

Ion Marandici despre....

Domeniul "Instituții democratice", la general

Prevederile ce țin de instituțiile democratice din Planul de Acțiuni Uniunea Europeană-Moldova (PAUEM) nu au dus la o consolidarea democrației în Republica Moldova în cele 18 luni care au trecut de la implementare. Consiliul Europei continuă monitorizarea Moldovei, ceea ce este o dovadă a faptului că această organizație consideră statul nostru un stat

Ion Marandici

cu o democrație deficitară. Cazurile împotriva Moldovei la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului se înmulțesc, în multe cazuri executarea deciziilor CEDO este nesatisfăcătoare.

În general, schimbările au avut loc la un nivel superficial și nu au fost substanțiale. Chiar dacă la nivel procedural Moldova seamănă în mare parte cu o democrație occidentală, indicatorii calitativi cum ar fi încrederea populației în instituțiile democratice, indicii de percepție a corupției, implementarea legilor, funcționalitatea societății civile, reprezentarea intereselor cetățenilor de către guvernare, limitarea dreptului la exprimare, absența unui spațiu public democratizat și nerespectarea principiului separației puterilor în stat de către instituția prezidențială arată că regimul politic din Moldova nu este încă o democrație consolidată. La capitolul instituții democratice constatăm lipsa unui progres real.

Societatea civilă

Implementarea PAUEM a fost monitorizată de către experți din societatea civilă, experți guvernamentali, cât și de Comisia Europeană. În general, numeroasele rapoarte guvernamentale tind să cunoscă numărul legilor sau hotărârilor adoptate fără a

oferi amănunte despre implementarea lor și a impactului acestora. Chiar dacă la nivel calitativ, monitorizarea societății civile este mai valoroasă, se pare că societatea civilă din Republica Moldova nu este la fel de critică la adresa situației democrației din Moldova, precum este Comisia Europeană.

Astfel, în raportul Comisiei găsim următoarea constatare: "Fenomenul corupției este foarte răspândit, iar interferența Guvernului în afaceri este un impediment major în calea dezvoltării economice." Din păcate, în rapoartele societății civile asemenea constatări sunt extrem de rare sau absente.

În procesul cooperării dintre autorități și societatea civilă, cea din urmă pierde deseori vocația sa critică nu în ultimul rând, pentru că, în multe cazuri, cooperarea cu autoritățile este solicitată de finanțatori. Pe de altă parte, trebuie apreciat pozitiv deschiderea manifestată de Parlament și unele ministere pentru cooperarea cu societatea civilă, chiar dacă deseori recomandările reprezentanților societății civile nu sunt luate în seamă.

Multe legi bune, însă neimplementate

În ultimii doi ani armonizarea legislativă cu acquis-ul comunitar s-a desfășurat rapid, s-au adoptat multe legi sau hotărâri care au fost elaborate cu asistența unor experți europeni. Guvernul poate "să fluture" în fața Comisiei Europene sau Consiliului Europei, laudându-se că a realizat prevederile din PAUEM, însă din păcate ele au rămas doar pe hârtie. În Uniunea Europeană, legea adoptată se și implementează. Experții Comisiei Europene cunosc foarte bine că în Republica Moldova există problema implementării legilor.

Proba implementării poate fi explicată luând în considerație cel puțin doi factori: cel politic și cel instituțional. Pe de o parte, politicienii nu vor să implementeze niște legi, care vor trezi nemulțumirea populației și pe de altă parte, instituțiile statului sunt uneori incapabile să pună în aplicare legile din cauza capacității instituționale insuficiente sau unei insuficiente profesionalizări a corpului judecătoresc sau administrativ.

Relațiile moldo-române

Acțiunile autorităților în relația cu România în problema vizelor și refuzul deschiderii celor două consulate românești au fost dictate mai mult de niște principii ideologice obscure, mai degrabă decât de interesul public sau interesul cetățeanului. În acest sens se poate vorbi despre un deficit de reprezentare a intereselor cetățenilor la nivelul instituțiilor statului, ceea ce reprezintă un deficit democratic.

Cooperarea transfrontalieră cu România este foarte importantă mai ales pentru că Moldova ar

putea beneficia de resurse importante din fondurile europene alocate pentru cooperarea transfrontalieră. De asemenea, Moldova ar putea obține acquis-ului comunitar tradus în limba română, ceea ce ar scuti bugetul statului de cheltuieli exagerate pentru traducerea celor peste 90 000 de pagini ale legislației Uniunii Europene.

Cu o mentalitate de tip sovietic ce domină în rândurile elitei Partidului Comunistilor din Republica Moldova este greu să se construiască un regim politic bazat pe principii democratice. Inamiciția de care a dat dovadă Moldova în raport cu România nu este specifică Uniunii Europene, unde statele au depășit mentalitatea dușman/prieten pentru a coopera.

Libertatea presei

Chiar dacă Moldova a adoptat recent un Cod al Audiovizualului expertizat de Consiliul Europei, unele formulări vagi din Cod au fost utilizate pentru a desființa posturile EuroTV și Antena C, incomode pentru guvernarea actuală. Modul abuziv și lipsit de transparență în care a avut loc "instrăinarea" acestora este o încălcare a libertății de exprimare.

Decizia Parlamentului de a anula obligativitatea transmiterii ședințelor Parlamentului în direct la postul public de televiziune tocmai în ajunul alegerilor locale poate fi interpretată ca o încercare de a limita accesul opoziției politice la postul de televiziune public. De asemenea este evidentă existența cenzurii la postul public de televiziune, realitatea fiind prezentată într-o manieră politizată.

Cazurile împotriva Republicii Moldova la CEDO

Moldova a pierdut mai mult de 30 de procese la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, însă o mare parte dintre hotărârile CEDO au rămas neexecutate. În 2006, în fața CEDO a ajuns și un caz de tortură.

Situația din penitenciarele Moldovei este deplorabilă, cheltuielile din bugetul statului fiind insuficiente pentru a asigura condiții de detenție civilizate pentru infractori. Nici condițiile de detenție preventivă nu corespund standardelor europene.

Separarea puterilor în stat

De multe ori, separația puterilor în stat nu mai este clară, pentru că Președintele Republicii Moldova se amestecă în activitatea Guvernului și a autorităților locale, depășindu-și prerogativele constituționale. De multe ori independența judiciarului este pusă sub semnul întrebării existând numeroase cazuri de trafic de influență. Refuzul de a înregistra formațiunea social-politică Mișcarea Acțiunea Europeană în ajunul alegerilor locale poate fi considerat drept un exemplu de capacitate instituțională subredă.

Există temeuri pentru a considera că o mare parte din mișcarea sindicală din Moldova este controlată de Guvern, în aceste condiții ele nu mai pot asigura reprezentarea angajaților în negocierile cu Guvernul.

Diferențierea între instituțiile statului și ierarhia paralelă a partidului dominant devine tot mai ștearsă, existând pericolul suprapunerii partidului dominant peste instituțiile statului și utilizarea pârghiilor partizane.

Vocea societății civile nu este auzită în provincie?

Membrii Rețelei „Reporter European” au discutat cu oficiali din administrația publică locală și cu lideri de organizații obștești locale despre eficiența cooperării dintre administrația publică locală și societatea civilă.

„Societatea civilă ne deschide, de multe ori, ochii”

Vasile Pascaru,
vicepreședintele raionului Ungheni

“Este salutar faptul că în raionul Ungheni activează, la ora actuală, peste 150 de organizații neguvernamentale. Și Consiliul Raional, și Aparatul președintelui este dispus și chiar interesat să coopereze cu acestea. Or, numai cu ajutorul asociațiilor obștești putem rezolva un număr mai mare de probleme. Din punctul meu de vedere, opinia societății civile contează foarte mult, pentru că anume ea reprezintă cetățenii, anume societatea civilă se află mai aproape de problemele care apar în comunitate. Altfel spus, societatea civilă ne deschide, de multe ori, ochii. Administrația publică locală trebuie, la rândul ei, să asculte, să analizeze și apoi să se concentreze la soluționarea problemelor sesizate. Pe de altă parte, societatea civilă încă nu e atât de activă, cum ne-am dori cu toții. Vă aduc un exemplu concret: la ședințele Consiliului Raional, care sunt publice și unde sunt puse în discuție chestiuni ce vizează întreaga societate, nu prea vei vedea asistând reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale. Într-un cuvânt, mai avem încă mult de lucru până vom stabili un adevărat parteneriat între administrația publică locală și societatea civilă. Important însă e faptul că se dorește, că a fost deja pus începutul.”

“Potrivit unui sondaj pe care l-am realizat anul trecut, doar 30 la sută din respondenți credeau că societatea civilă poate influența luarea deciziilor.”

„Administrația publică locală nu consultă societatea civilă în luarea deciziilor”

Eudochia Viziru,
președintele Agenției de Dezvoltare și Integrare Europeană Ungheni

“Nu cred că astăzi putem vorbi de o eficiență în cooperarea sectorului neguvernamental cu autoritățile publice locale. Consiliul Raional Ungheni nu are până în prezent un program de colaborare cu ONG-urile, nu are o bază de date, nu organizează întâlniri periodice cu reprezentanții societății civile. Totuși, dacă societatea civilă vine cu inițiative și propuneri de colaborare, este acceptată, este ascultată. Cu totul alta este situația în ceea ce privește colaborarea ONG-urilor cu Primăria Ungheni. Aceasta din urmă a fost totdeauna deschisă, totdeauna au existat relații de parteneriat cu societatea civilă, au fost organizate numeroase activități (Gala ONG-urilor, Forumul ONG-urilor). Există chiar și un mecanism de conlucrare cu societatea civilă – consiliul de implementare a Planului de acțiuni asupra strategiei de dezvoltare a orașului. Consiliul Raional, din păcate, nu are o asemenea structură.”

Problema noastră însă constă în faptul că administrația publică locală nu consultă societatea civilă în luarea deciziilor, iar ponderea opiniei societății civile la nivel local e încă destul de mică. Potrivit unui sondaj pe care l-am realizat anul trecut, doar 30 la sută din respondenți credeau că societatea civilă poa-

te influența luarea deciziilor.”

„Societatea civilă ar trebui să aibă o pondere mai mare decât o are acum”

Mihail Silistraru,
vicepreședinte al raionului Ialoveni

“Consiliul raional Ialoveni cooperează cu ONG-urile. Destul de eficient, după părerea mea. În scopul stabilirii unui parteneriat eficient cu autoritățile locale, la Ialoveni a fost înființată o Asociație raională a Organizațiilor Neguvernamentale, din care fac parte peste 20 de organizații obștești. În cadrul unui proiect, și cu susținerea noastră, această Asociație edita și un buletin informativ. Avem și proiecte în derulare. În prezent, cooperăm cu Biroul de Asistență Tehnică a Germaniei (GTZ) în cadrul proiectului „Copil. Comunitate. Familie”. O altă asociație activă este și Organizația raională a Veteranilor, cu care lucrăm aproape permanent.”

Cred că societatea civilă ar trebui să aibă o pondere mai mare decât o are acum. Și cred că cel mai mult în domeniul politicilor de tineret. În timpul apropiat ne dorim să înființăm un Consiliu al tinerilor, care să activeze atât la nivel local, cât și raional. În acest fel, tinerii vor avea posibilitatea să participe direct la viața socială.”

„Autoritățile publice locale nu cooperează eficient cu societatea civilă”

Elena Mereacre,
președinte al AO „Compassiune”, Costești, Ialoveni

“Din experiența proprie, cred că autoritățile publice locale nu cooperează eficient cu societatea civilă. Și asta în primul rând din cauza funcționarilor publici. Atunci când asociațiile obștești vin cu inițiative de creare a serviciilor publice, funcționarii sunt convingși că li se face concurență. Ei nu au experiența necesară de lucru cu ONG-urile, ne tratează ca pe niște adversari.”

Societatea civilă nu are ponderea pe care ar putea s-o aibă. Acest lucru se întâmplă din cauza lipsei unei comunicări eficiente între asociațiile obștești, primării și Consiliul raional. Sunt convinsă că din cauza cadrelor necalificate care lucrează în acest domeniu. Pe listele partidelor pe care le votăm la alegeri, se strecoară o mulțime de persoane care nu au ce căuta în domeniul public.”

„Am dori să stabilim un dialog”

Mihail Timofti,
vicepreședinte al raionului Leova

“Doleanța mea ar fi ca societatea civilă să se implice în munca de soluționare a problemelor comunității. Le-aș dori să fie mai receptivă, să stabilim un dialog.”

Am organizat diferite întruniri, inclusiv la solicitarea dânzilor. Le-am acordat susținerea respectivă. Mai ales când gestionau proiecte investiționale. Așa a fost în cazul ONG-urilor din Tigheci, Orac, Cazangic, Sărățica Nouă și nu numai. De exemplu, la Sărățica Nouă în rezultatul colaborării s-a reparat acoperișul gimnaziului din comună.”

„Opinia noastră se ia în calcul”

Petru Cernatânschi,
președinte al ONG „Pro-Răzeși”, Sărata-Răzeși, Leova

“Orice colaborare este binevenită. Mai ales atunci când e vorba de proiecte investiționale și organele locale trebuie să mobilizeze comunitatea. În acest mod noi am reparat școala din sat. A contribuit și comunitatea, și organele locale. Opinia noastră se ia în calcul, atunci când e vorba de planuri comune și eficiente.

„Eficiența colaborării dintre APL și comunitate depinde de primarul localității”

Valeriu Pruteanu,
primar de Dubna, raionul Soroca

“Eficiența colaborării dintre APL și comunitate depinde, în primul rând, de primarul localității. Fiind ales în funcție (pe listele PSL – n.r.) am înțeles un lucru foarte important: în situația când problemele materiale-financiare sunt de o gravitate majoră este foarte important să te bizui, în afară de Consiliul local, pe înțelegerea și sprijinul comunității. Pentru a soluționa multiplele probleme am “mers” pe calea scrierii proiectelor, unele dintre care chiar le-am câștigat. Astfel, în cadrul unui Proiect am construit, în variantă albă, 5,5 kilometri de drum, inclusiv patru poduri - caz unic în Republica Moldova or, în alte sate nu s-a construit decât 1-1,5 kilometri de drum! Este foarte eficientă colaborarea APL cu tinerii, care, grație unor proiecte, au creat în școală Parlamentul copiilor, care gestionează viața școlară, în toată deplinațea ei. Cu sprijinul altui Proiect au fost ajutoarați copiii din Grupul de risc, în speță acei părinții cărora sunt la munci peste hotare... Actualmente APL împreună cu comunitatea acumulează surse financiare pentru reparația capitală a gimnaziului “Veniamin Apostol” din localitate.”

„În ultimul timp s-a îmbunătățit colaborarea dintre APL și ONG-uri”

Maria Mitrofan,
președintele ONG “Femina Club”, Soroca

“Câțiva ani în urmă cooperarea dintre administrația publică locală și comunitate lăsa de dorit (în special, din cauza pasivității și neîncrederii în forțele proprii a cetățenilor), dar, de exemplu, pentru prima data la Soroca comunitatea a fost implicată în problemele ce țin de perspectiva orașului. Astfel, la inițiativa APL a fost creat un focus-grup (grup de inițiativă), care a participat la elaborarea strategiei de dezvoltare a orașului Soroca. Propunerile și sugestiile comunității, reprezentate prin ONG-uri, au fost luate în seamă la elaborarea Strategiei de dezvoltare a orașului... ONG “Femina Club” are relații foarte strânse cu comunitatea, în special cu femeile și copiii. Cu ocazia diferitor sărbători membrii Clubului

se deplasează în localitățile unde activează instituții sociale - la Azilul de bătrâni din satul Stoicani, la Școala specială din satul Visoca, la Internatul psihoneurologic din satul Bădiceni ș.a.

„Primăria e în relații bune...”

Alexei Cioric,
secretarul Consiliului Orășenesc Rezina

“Primăria are relații bune cu asociațiile de cetățeni care se ocupă de realizarea proiectelor de gazificare a străzilor și localităților, aprovizionarea populației cu apă potabilă etc. Colaborăm și cu asociațiile părinților care contribuie la întreținerea în stare normală a instituțiilor de învățământ, soluționarea problemelor de reparație a imobilelor, asigurarea cu mobilier etc. În Rezina activează mai puține ONG-uri, unul dintre ele este ADR “Habitat”. Primăria a vândut acestei organizații o clădire pentru sediu. Procesul a durat și a decurs cu anumite probleme, dar primăria totuși a ajutat Habitat.”

„Nu prea avem parte de ajutor”

Vasile Rusu,
președintele al ONG “Habitat”, Rezina

“În Rezina ONG-urile nu se bucură de susținere și ajutor din partea administrației publice. Din acest considerent în raion nu sunt implementate proiecte relevante.”

„В целом ситуация нормальная, рабочая, спокойная”

Андрей Чёрный,
вице-примар муниципия Бельц

“Говоря о взаимодействии, следует отметить, что спектр организаций, представляющих гражданское общество, разнообразен. Если говорить об общинах, то с ними у нас налажено сотрудничество. Есть общины, которым мы выделили помещения. Сейчас у нас рассматривается вопрос создания Дома общин — помещения, в котором будут расположены все общины города. Что касается их финансовой поддержки, то им ежегодно выделяется помощь в размере 30.000 леев. На последней сессии муниципального Совета было утверждено Положение о распределении средств, исходя из которого мы будем работать.

Что касается молодёжных организаций, то с ними у нас есть свои элементы сотрудничества. Во-первых, это создание Консультативного молодёжного совета, в компетенцию которого будет входить мониторинг и выработка рекомендаций по решениям, касающимся молодёжной политики. Ряду молодёжных организаций в зависимости от наличия сертифицированной полезности выделены помещения. Ряду организаций мы помогаем в проведении каких-либо мероприятий городского масштаба, предоставляем необходимые для этого залы, например, во Дворце культуры. Каким-то организациям оказывается материальная поддержка (в виде оргтехники или ещё чего-то).

Я могу сказать, что лидеры молодёжных организаций у меня бывают постоянно, вне зависимости от того, приёмный это день или не приёмный.

“În situația când problemele materiale-financiare sunt de o gravitate majoră este foarte important să te bizui, în afară de Consiliul local, pe înțelegerea și sprijinul comunității.”

“Я думаю, что все общественные организации на сегодняшний день не умеют работать вместе. У нас нет механизма воздействия на процессы, происходящие в обществе. Сейчас это ещё в стадии зародыша.”

Сегодня, например, будет рассматриваться инициатива Центра по защите прав ребёнка об установке в Детском парке щита с информацией о правах молодёжи. То есть еженедельно, практически ежедневно ребята подходят с предложениями, и мы их рассматриваем с учётом существующих законодательных норм. Мы со своей стороны стараемся делать всё. Не всегда, конечно, получается реагировать, потому что у ребят есть желания, фантазии, которые порой не вписываются в законодательные рамки. Зачастую примария в силу своей компетенции не может оказать им должного содействия, особенно это касается материальной поддержки.

В целом, я считаю, что ситуация нормальная, рабочая, спокойная. Единственное, хотелось бы, чтобы общественные организации были более активными, более напористыми. Почему? Потому что, например, практически все из них в конце года не представляют предусмотренные даже законом отчёты о своей деятельности. Для нас это не просто бумаги, для нас это возможность анализировать и результаты работы, и ресурсы, и резервы, которые есть у той или иной организации. Мы можем увидеть, каким образом подключить данную организацию к тому или иному процессу, какую консультацию у неё можно получить.

Я думаю, что у гражданского общества ещё есть резервы для того, чтобы проявлять больше активности. Почему я делаю акцент на активности? Потому что власть, как и, наверное, любой здравомыслящий человек, начинает принимать во внимание, начинает прислушиваться, только когда видит авторитетного партнёра. То есть гражданское общество должно себя зарекомендовать как авторитетный, активный, полноценный партнёр. Не оппозиционная структура, не структура, которая ищет возможность только для критики, а конструктивная сила. Гражданское общество должно не оказывать давление, а конструктивно вместе с властью работать.

Мне сейчас трудно анализировать, потому что за четыре месяца, которые я работаю вице-примаром, ничего такого не происходило. Но предпосылки для роста влияния есть. Например, я вчера в газете «Голос Бэлць» читал, что молодёжные организации создали коалицию по мониторингу за выборами. Есть много примеров на национальном уровне, когда молодёжные организации (и не только) поднимали вопросы, привлекали к этим проблемам внимание общества, и власть реагировала. В частности, организации, в которых я работал проводили студенческие акции по проблемам оплаты за общежитие, условий проживания студентов. Прошлой весной на нас все смотрели как на ненормальных, говоря: «Ничего у вас не получится, вы не проломаете эту стену». Но ничего, смотрим, к осени пересчитали тарифы, к декабрю вышло Постановление Правительства, которым был утверждён новый регламент начисления оплаты за общежитие, единый регламент проживания в общежитиях. То есть власть реагирует, когда видит, что гражданское общество умеет правильно формулировать свои задачи, когда оно реально влияет на общественное мнение.

„У нас нет механизма воздействия на процессы“

Инна Бирюкова,
председатель общественной организации
«Молодёжь за право на жизнь», Бельц

“Мне сложно говорить об остальных организациях, я могу привести в пример наш опыт. У нас наилучшие отношения с примарией, в частности с отделами здравоохранения, семьи, молодёжи и спорта. Благодаря этому взаимодействию, у нас есть офис в Дворце культуры, есть помещение, предназначенное для работы в рамках Программы по профилактике ВИЧ/СПИДа среди тех, кто употребляет наркотики. Также мы располагаем кабинетами открытыми совместно с наркологическим центром и Центром превентивной медицины, на их базе проводится агитационная работа по профилактике ВИЧ/СПИДа.

У нас есть положительный опыт взаимодействия с местными властями. Около двух лет у нашей организации не было своего помещения. Когда мы показали, что можем и хотим работать, примария выделила нам одно помещение, а затем ещё... Да, я не могу сказать, что это было очень легко, кто всё шло как по маслу. Доказать властям свою состоятельность было нелегко, но мы добились того, что хотели. Всё, что мы делаем, согласовывается с отделом здравоохранения, с отделом семьи и молодёжи, и я в нашей совместной работе никогда не сталкивалась с препятствиями с их стороны.

Я думаю, что все общественные организации на сегодняшний день не умеют работать вместе. У нас нет механизма воздействия на процессы, происходящие в обществе. Сейчас это ещё в стадии зародыша. В Бельцах с приходом нового вице-примара Андрея Чёрного пытаются эту ситуацию как-то изменить в лучшую сторону: создаётся Координационный совет общественных организаций, разрабатывается стратегия их взаимодействия. Стратегия необходима для того, чтобы организации в разных сферах не тянули одеяло на себя, чтобы средства, направляемые примарией, шли в нужное русло и т.п.

В целом, я считаю, что влияние гражданского общества ещё слабо, хотя если говорить об отдельных организациях, они не бессильны. Вот, например, когда наши бенефициарии имеют проблемы в суде, сотрудники общественной организации поручаются за них (мы пишем специальное письмо), и бывает, что к нашему голосу прислушиваются.

Меня как лидера общественной организации включили в административный совет муниципальной клинической больницы. Для меня это было большой неожиданностью. Почему меня пригласили? Потому что там хотят, чтобы я видела, сколько средств идёт на больницу, как они расходуются, чтобы была свидетелем того, что в этом плане всё чисто, прозрачно. Затем я вхожу в состав комиссий на уровне примарии по борьбе с наркоманией и наркобизнесом, по профилактике ВИЧ/СПИДа. Это всё значит, что к нам, общественным организациям, всё же прислушиваются и с нашим мнением считаются.

Cine sunt membrii Rețelei “Reporter European”?

Rețeaua de jurnaliști din presa locală „Reporter European” a fost creată de Asociația Presei Independente (API) în cadrul proiectului “Reporter European” - rețea de jurnaliști locali specializați în problematica integrării europene”, finanțat de Fundația Soros-Moldova.

Membrii Rețelei “Reporter European” în holul Camerei Deputaților din România

În perioada 1-2 februarie a.c., API a organizat un seminar introductiv în tematica europeană pentru cei 25 de jurnaliști din mass-media locale și naționale, selectați în baza unui concurs desfășurat de API la sfârșitul anului 2006. Din rândul participanților la seminar, la începutul lunii februarie a.c., API a selectat 12 jurnaliști care au constituit rețeaua jurnaliștilor locali specializați în realizarea articolelor/reportajelor pe subiecte de integrare europeană. Este vorba despre:

1. Lucia Bacalu,
redactor-șef, „Unghiul”, Ungheni;
2. Victor Cobășneanu,
redactor-șef, „Observatorul de Nord”, Soroca;
3. Ion Mititelu,
director, „Cuvântul liber”, Leova;
4. Ștefan Soltan,
redactor-șef, „Plai Sângerean”, Sângerei;
5. Tudor Iașcenco,
director, „Cuvântul”, Rezina;
6. Liuba Bulgaru,
redactor, „Glia Drochiană”, Drochia;
7. Dumitru Mititelu,
redactor-șef, „Gazeta de Vest”, Nisporeni;
8. Olesia Hâncu,
redactor, „Ora locală”, Ialoveni;
9. Iulia Bolea,
redactor-șef adjunct, „Business Info”, Cimișlia;
10. Ana Butnariuc,
reporter, „DECA-Press”, Bălți;
11. Elena Motricală,
redactor, „Est Curier”, Criuleni;
12. Ruslan Mihalevschi,
redactor-șef adjunct, „SP”, Bălți.

În perioada 26 februarie – 3 martie a.c., membrii rețelei „Reporter European” au efectuat o vizită de documentare în România. În timpul vizitei, jurnaliștii din Republica Moldova au stabilit relații de colaborare cu colegii de breaslă de peste Prut, specializați în reflectarea tematicii europene, și s-au informat din prima sursă despre etapele parcurse de România în procesul de integrare europeană. Jurnaliștii au vizitat Institutul European din România, Centrul „InfoEuropa”, redacția cotidianului național „Cotidianul”, a portalului „EurActiv” și a emisiunii „Club 27” de la TVRI. Membrii rețelei s-au mai întâlnit cu Vasile Pușcaș, parlamentar european și fost negociator-șef al României pentru aderarea la UE.

La 16 martie a.c., API a organizat la Chișinău un workshop pentru membrii rețelei, în cadrul căruia jurnaliștii au făcut schimb de opinii și impresii despre vizita de documentare și au stabilit de comun acord planul activităților pentru următoarele luni.

La 23 martie a.c., a avut loc prima ședință a Rețelei. Ulterior, API va organiza alte nouă ședințe ale rețelei la care vor fi discutate domeniile prioritare prevăzute în Planul de Acțiuni UE – RM. API va mai organiza o videoconferință care va pune în legătură directă membrii rețelei și oficiali europeni de la Bruxelles, familiarizați cu implementarea Planului de Acțiuni UE-RM.

*Ședințele rețelei sunt deschise
pentru toți jurnaliștii din mass-
media naționale și locale intere-
sați de procesul de implementare
a Planului de Acțiuni Uniunea
Europeană - Republica Moldova.*

Responsabil de ediție:

Dumitru Lazur,
coordonatorul proiectului
“Reporter European” - rețea
de jurnaliști locali specializați
în problematica integrării
europene”

Au mai colaborat:

Victor Cobășneanu,
Ion Mititelu,
Lucia Bacalu,
Olesia Hâncu,
Tudor Iașcenco,
Ruslan Mihalevschi